

ONDERWERP

Toelichting Omgevingsvergunning wateractiviteit - Monding
Vorstermolenbeek

ONZE REFERENTIE

D10062787:21

DATUM

5 december 2024

VAN

Arcadis B.V.

AAN

Waterschap Limburg

Onderhavig document betreft een toelichting op de aanvraag Omgevingsvergunning – Wateractiviteit voor de KRW-maatregel Monding Vorstermolenbeek bij het Waterschap Limburg.

Toelichting aanvraag

Kaderrichtlijn Water: Europese afspraken om de waterkwaliteit te verbeteren

Op 22 december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (hierna: KRW) van kracht geworden. Het doel van de KRW is het realiseren en behouden van een goede ecologische en chemische toestand van de Europese wateren. Tegen deze achtergrond is Nederland gehouden de kwaliteit van het Nederlandse oppervlakte- en grondwater te beschermen, verbeteren en (zo nodig) herstellen.

De KRW schrijft voor dat de wateren een goed leefgebied moeten vormen voor de planten en dieren die er van nature thuishoren. Dit geldt voor al het water in Nederland, waarbij Rijkswaterstaat verantwoordelijk is voor het verbeteren van de kwaliteit van het water in de grote rivieren. De KRW kent drie uitvoeringsperioden: 2009-2015; 2016-2021 en 2022-2027. Volgens de KRW moet Nederland in 2027 voldoen aan de doelen van de KRW, of moeten op zijn minst de maatregelen zijn genomen om het behalen van de KRW-doelen mogelijk te maken. Het niet halen van de KRW-doelen kan worden beboet door het Europese Hof van Justitie.

KRW in Nederland

In Nederland is de minister van Infrastructuur en Waterstaat verantwoordelijk voor de uitvoering van de KRW. Om de KRW-doelstellingen te behalen werkt de minister nauw samen met andere overheden, zoals provincies, waterschappen en gemeenten. Rijkswaterstaat, als waterbeheerder, is verantwoordelijk voor het verbeteren van de kwaliteit van het water in de grote rivieren, waaronder ook de Maas. Om de ecologische kwaliteit van het water in de Maas te verbeteren heeft Rijkswaterstaat het programma KRW Zuid-Nederland (KRW-ZN) opgezet. Het programma KRW-ZN bestaat uit verschillende typen maatregelen: de realisatie van (kwel)geulen, herinrichting van oevers, uiterwaarden en beekmondingen. Hiermee kunnen verdwenen leefgebieden van waterplanten en -dieren in en langs de Maas weer zoveel mogelijk worden teruggebracht. Arcadis verzorgt in opdracht van Rijkswaterstaat de planuitwerking.

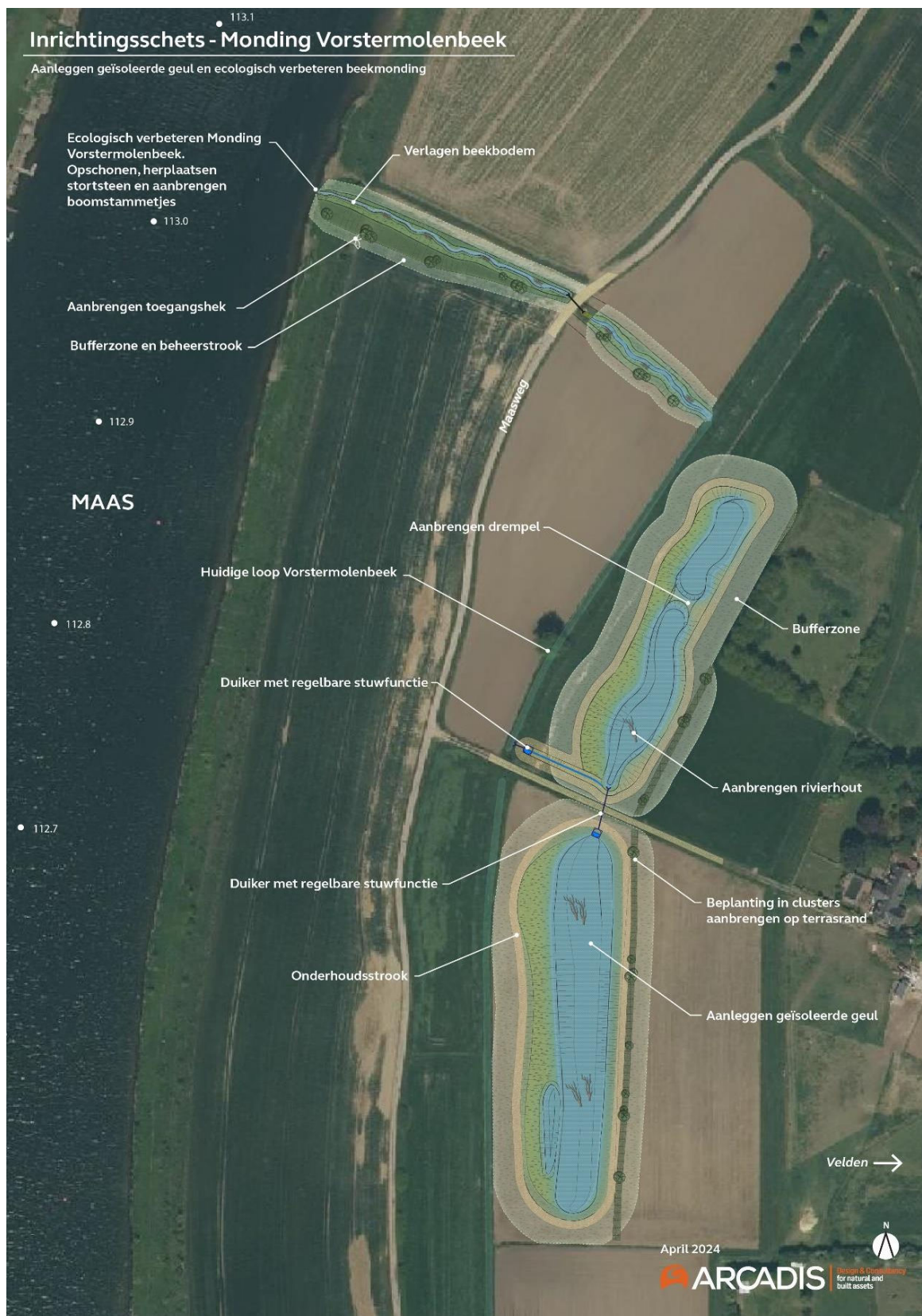
Inhoud aanvraag

De maatregel Monding Vorstermolenbeek bestaat uit het realiseren van een 380 meter lange kwelgeul en herstel van een beekmonding over een lengte van 220 meter. De geul heeft variërende breedte en taluds en de beekmonding wordt licht meanderend vergraven. De beek wordt vergraven en verlegd waardoor de taluds van de beekoever een grotere afwisseling krijgen door flauwere taluds in de binnenbocht en steilere taluds in de buitenbocht. De ecohydrologische verbinding tussen de Maas en beek zal door nivellering van de waterbodem en een verbreding van de natte oeverzone worden geoptimaliseerd over een lengte van 220 meter. Het ontwerp kenmerkt zich als volgt:

- het aanleggen van een 380 meter lange kwelgeul;
- aanbrengen houtpakketten en/of houten paaltjes;
- aanleggen beplanting met inheems plantgoed over een lengte van 280 meter;
- verwijderen rasterwerken, aanbrengen toegangshek;

- monding opschonen en herplaatsen stortsteen en boomstammetjes;
- uitgraven flauwe en steile taluds;
- toepassing bodem- en oeverbescherming;
- aanbrengen duikers.

De inrichtingsschets van Monding Vorstermolenbeek wordt gepresenteerd in Figuur 1. De ontwerptekening is los opgenomen in Bijlage 2. In de ontwerpnota van Monding Vorstermolenbeek, worden de werkzaamheden van de maatregel volledig beschreven, met ontwerptekening, dwarsprofiel en grondstoffenbalans (Bijlage 2).

Figuur 1 - Inrichtingsschets Monding Vorstermolenbeek

Omgevingsvergunning Wateractiviteit

Op basis van artikel 5.1 lid 2 van de Omgevingswet wordt een omgevingsvergunning wateractiviteit aangevraagd voor het uitvoeren van werkzaamheden in of nabij een waterstaatswerk.

De vergunningplicht voor activiteiten met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Waterschap is te vinden in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) afdeling 8.9.

Onder de Omgevingswet verhuizen de regels uit de keur naar de waterschapsverordening (artikel 4.7, onderdeel a, van de Invoeringswet). De waterschapsverordening van Waterschap Limburg is in werking getreden op 1 januari 2024, tegelijk met de Omgevingswet.¹ Er is een vergunningsplicht voor de maatregel Monding Vorstermolenbeek op basis van de volgende artikelen:

- **2.1.15 | Paragraaf 2.1.15 Stuwen en andere peilregulerende werken in een oppervlaktewater**

Artikel 2.74 Vergunningplicht: Het is verboden zonder vergunning een stuw of peilregulerend werk aan te leggen, te hebben of te wijzigen in een primair of secundair water.

- **2.1.3 Paragraaf 2.1.3 Duikers en overkluizingen in een oppervlaktewater**

Artikel 2.13 Vergunningplicht: Het is verboden zonder vergunning een duiker of overkluizing aan te leggen, te wijzigen of te verwijderen in een primair water en secundair water.

- **2.1.17 | Paragraaf 2.1.17 Verleggen of aanpassen van een oppervlaktewater**

Artikel 2.80 Vergunningplicht: Het is verboden zonder vergunning een primair of secundair oppervlaktewater te verleggen of aan te passen of een oppervlaktewater aan te leggen dat in verbinding wordt gebracht met een primair of secundair oppervlaktewater.

- **3.1.3 | Paragraaf 3.1.3 Ontgroning (uit afdeling 3.1, activiteiten bij waterkeringen)**

Artikel 3.10 Vergunningplicht:

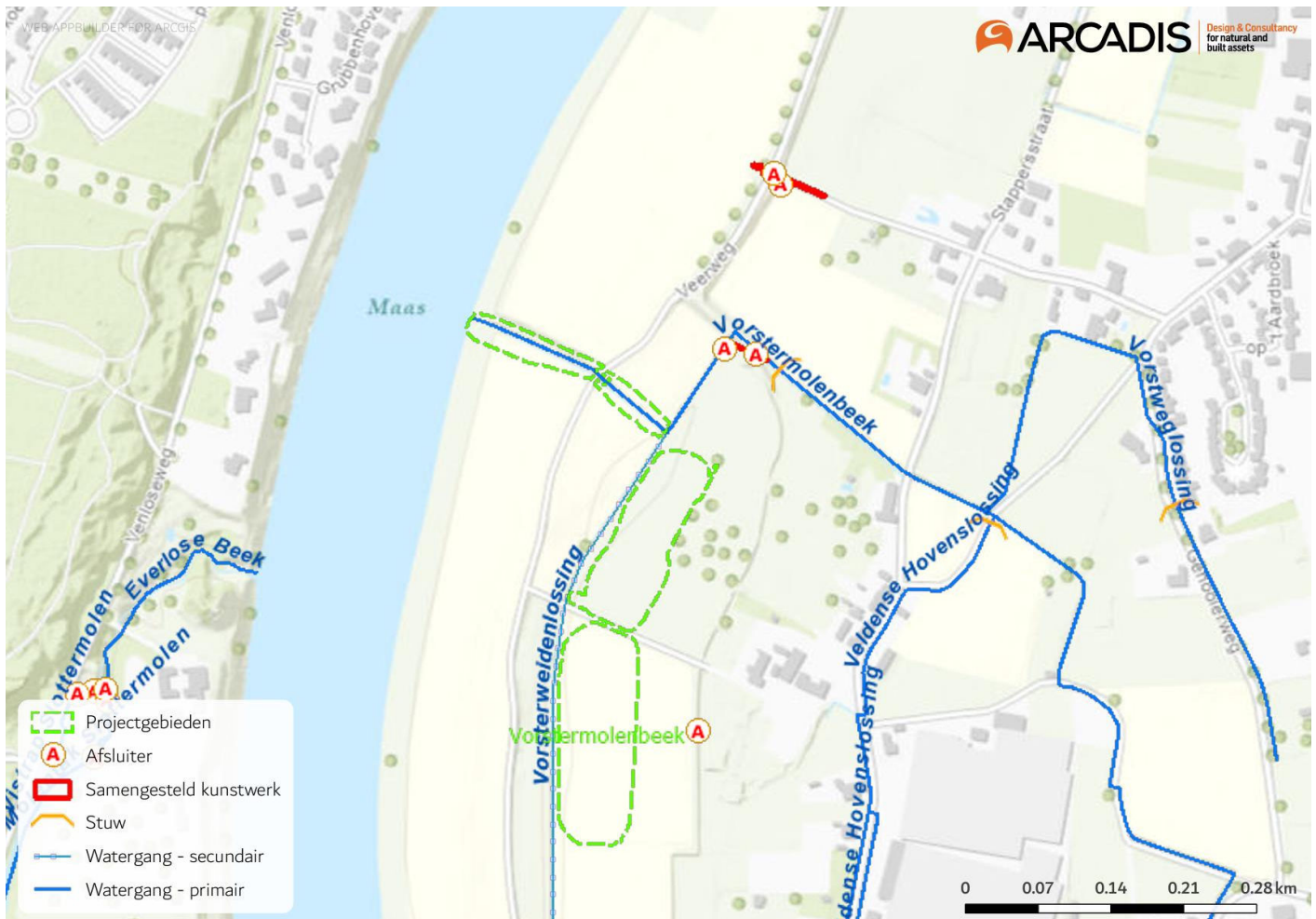
1. *Het is verboden zonder vergunning te ontgronden in de kernzone van de waterkering.*
2. **Het is verboden zonder vergunning te ontgronden in de beschermingszone van de waterkering.**
3. *Het is verboden zonder vergunning te ontgronden in het profiel van vrije ruimte van de waterkering.*
4. *Het is verboden zonder vergunning te ontgronden in de buitenbeschermingszone van de waterkering.*
5. *Het is verboden zonder vergunning te ontgronden in de hoge grond basis.*
6. *Het is verboden zonder vergunning te ontgronden in de hoge grond robuust.*

Bovenstaande artikelen zijn van toepassing voor de maatregel Monding Vorstermolenbeek omdat:

- er een duiker met regelbare stuwfunctie wordt gerealiseerd;
- er grond wordt afgegraven in de buitenbeschermingszone van de waterkering;
- de beoogde kwelgeulen zullen afwateren op de Vorsterweidelossing, een secundaire watergang.

¹ <http://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR703011>

Oppervlaktewatersysteem

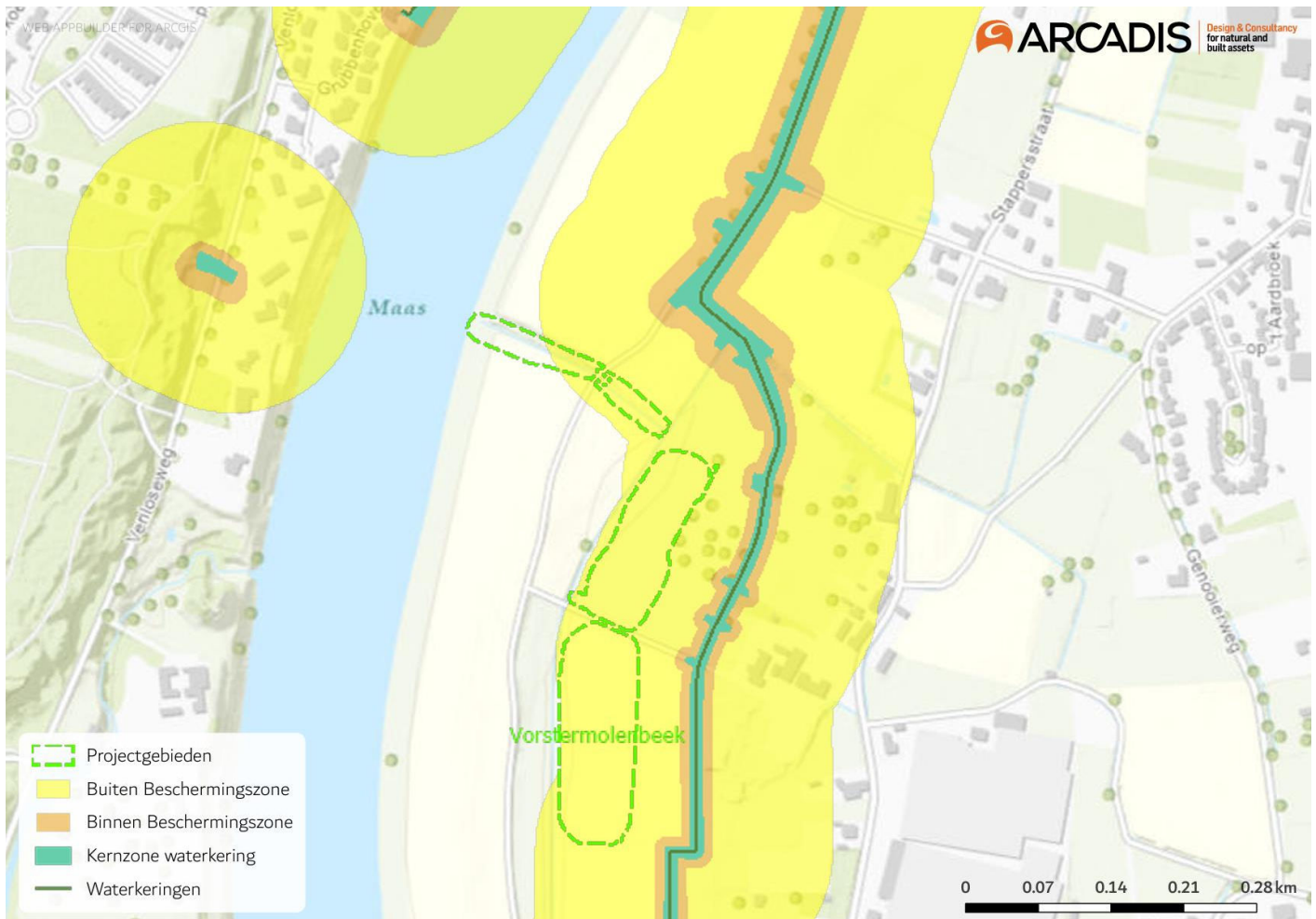

Figuur 2 - Oppervlaktewatersysteem ter plaatse van maatregel Monding Vorstermolenbeek. Bron: <https://ws-limburg.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=491934138032419e9d2aed49b12fe5c3> (datum 13-11-2023).

Figuur 2 toont het oppervlaktewatersysteem van Waterschap Limburg. De werkzaamheden vinden plaats binnen de groene contouren. De 2 beoogde kwelgeulen wateren af op de Vorsterweidenlossing (secundaire watergang) bij hoog of te veel aan water via een stuwpunt met overlaat. Daarnaast vinden er graafwerkzaamheden plaats in de Vorstermolenbeek (primaire watergang). De huidige waterhuishoudkundige situatie en grondwaterdynamiek zijn als randvoorwaarden voor het ontwerp gebruikt.

De maatregel Vorstermolenbeek is hydrologisch getoetst (Bijlage 3). Door het graven van de geul zal de (geo)hydrologische situatie onder gemiddelde (normale) omstandigheden voornamelijk bij de maatregel wijzigen. Eventuele grondwaterstandverlagingen of verdroging door vergraving hebben door deze randvoorwaarden een beperkte invloed en nadelige gevolgen op de omgeving. Vooral als dit in perspectief wordt gezet tot de (geo)hydrologische invloed van de Maas.

Beschermingszone kering

Figuur 3 - Kering en beschermingszones ter plaatse van maatregel Monding Vorstermolenbeek. Bron: <https://ws-limburg.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=491934138032419e9d2aed49b12fe5c3> (datum 13-11-2023).

Figuur 3 toont de primaire kering en beschermingszones ter plaatse van maatregel Monding Vorstermolenbeek. In Bijlage 4 is de maatregel getoetst op geotechniek (dijkstabiliteit). De maatregel Monding Vorstermolenbeek overlapt gedeeltelijk met de buitenbeschermingszone van het waterschap Limburg ligt. Voor piping geldt dat tussen de KRW-maatregel en de buitenteen van de waterkering geen deklaag van klei aanwezig. Het intredepunt voor piping blijft hierdoor hetzelfde na aanleg van Vorstermolenbeek, waardoor er geen negatieve effecten optreden. Voor macrostabiliteit geldt dat de maatregel op bijna 60 meter van de het dijklichaam afligt en daarmee buiten de invloedzone voor negatieve effecten op macrostabiliteit. Het realiseren van de KRW-maatregel heeft daarmee geen negatieve impact op de waterveiligheid.

Aandachtspunten

Omgevingsmanagement

In artikel 7.4 van de Omgevingsregeling staat een plicht voor de aanvrager van een omgevingsvergunning

- of de aanvrager aan participatie heeft gedaan
- zo ja: hoe de aanvrager aan participatie heeft gedaan en wat de resultaten zijn

Waterschap Limburg beschrijft participatie in de '*Participatie- en inspraakverordening Waterschap Limburg 2022*'. Voor de maatregel Monding Vorstermolenbeek hebben Arcadis en Rijkswaterstaat een ontwerpproces doorlopen met de omgeving en de omgeving op verschillende manieren betrokken. Dit wordt beschreven in Bijlage 5 – Toelichting Omgevingsmanagement

Globale planning

De vergunningsplichtige werkzaamheden voor Monding Vorstermolenbeek zullen plaatsvinden in 2025-2027.

Bijlagen

- B1: Toelichting watervergunning – Monding Vorstermolenbeek (onderhavig document)
- B2: Ontwerpnota inclusief ontwerptekeningen – Monding Vorstermolenbeek
- B3: Verkennend onderzoek Water – Monding Vorstermolenbeek
- B4: Adviesmemo Geotechniek (Dijkstabiliteit) – Monding Vorstermolenbeek
- B5: Toelichting Omgevingsmanagement – Monding Vorstermolenbeek